

Til

Socialminister Karen Ellemann

og

Formand for KL, Borgmester Erik Fabrin

København, den 22. december 2009

Åbent brev vedr. Borgerstyret Personlig Assistance (BPA).

Kære Karen Ellemann og Erik Fabrin.

Indførelsen af BPA, som principielt skete pr. 1. januar 2009, skulle give brugerne af ordningen en større valgfrihed, gennem at åbne mulighed for, at den enkelte bruger kunne vælge at afgive sit arbejdsgiveransvar til en forening, en nærtstående, eller en privat virksomhed. Det var samtidig tanken, at løn- og arbejdsforhold for de ansatte skulle gøres mere tidssvarende, hvilket bl. a. skulle sikres gennem en årlig bevilling fra satspuljemidlerne.

I praksis har det desværre taget det meste af året at få ordningen "løbet i gang", således er vejledningen til kommunerne om den konkrete udmåling af tilskud efter de nye regler, først udsendt medio november. Og desværre ser det ikke umiddelbart ud til, at vejledningen får BPA-ordningen på skinner.

Ordningen hviler på den forudsætning, at den enkelte bruger kan afgive arbejdsgiveransvaret til en forening eller en privat virksomhed – men ikke til en kommune. Kommunens rolle i BPA er dermed alene at udføre myndighedsopgaverne i forbindelse med udmålingen af tilskuddet. Og vejledningen herom forpligter alene kommunerne til at udmåle tilskud så det svarer til "sammenlignelige grupper" uden at der i øvrigt er taget stilling til, hvad der konkret menes hermed.

Den arbejdsretlige konsekvens af, at den enkelte bruger afgiver arbejdsgiveransvaret er først og fremmest, at dette ansvar så placeres udenfor brugerens egen husholdning, og dermed er den tvivl der tidligere måtte have været om, hvorvidt bl. a. arbejdsmiljøloven fandt anvendelse i fuldt omfang, væk. Dette har navnlig betydning, fordi BPA ofte er organiseret, så arbejdet udføres i 24-timers vagter. Både brugere og ansatte er glade for den fleksibilitet der ligger i denne mulighed. Men for at 24-timers vagter er lovlige i en privat virksomhed, kræves en dispensation for Direktøren for Arbejdstilsynet, og denne kan kun lovligt gives, når de nærmere vilkår for 24-timersvagten er aftalt ved kollektiv overenskomst.

Både af denne grund, men også for i almindelighed for at sikre de ansatte handicaphjælpere løn- og ansættelsesvilkår, der svarer til hvad der er almindeligt på arbejdsmarkedet, og dermed på lidt længere sigt at sikre brugerne adgang til at rekruttere tilstrækkelig kvalificeret arbejdskraft til BPA-arbejdet, har FOA – Fag og Arbejde, Fagligt Fælles Forbund (3F), Dansk Erhverv og DI med virkning fra 1. september 2009 indgået overenskomst for BPA-arbejdet.

Den overenskomst organisationerne har indgået er på ingen måde ekstravagant, men har et samlet udgiftsniveau der ret præcist modsvarer, hvad kommunerne ville kunne løse opgaven for, hvis de f. eks. skulle overholde overenskomsten for social- og sundhedspersonale (bl. a. hjemmehjælpere). Dette er selvfølgelig en gennemsnitsbetragtning, fordi overenskomstens enkelte elementer som f. eks. pension, forskudttidstillæg og feriefridage mv. er aftalt som det er sædvanligt på det private arbejdsmarked, og at denne standard på mange måder afviger fra standarder og normer i det kommunale overenskomstsysteem.

Arbejdsmarkedets parter finder således, at vi har løst vores del af opgaven, og aftalt en overenskomst der indeholder den fornødne fleksibilitet, som brugere og ansatte ønsker, som sikrer at BPA-områdets løn- og arbejdsvilkår er på linje og på højde med arbejdsmarkedet i almindelighed, og som sikrer, at arbejdet kan udføres lovligt og i overensstemmelse med arbejdsmiljøreglerne.

Det er samtidig organisationernes oplevelse, at der er en meget bred opbakning fra brugerne og deres organisationer, fra de ansatte og fra virksomhederne til den nye overenskomst. Både til det konkrete indhold, og til selve tanken om, at BPA-området nu endelig har udsigt til at blive ordnet på linje med det øvrige arbejdsmarked i Danmark.

Imidlertid oplever vi, at udmålingen af tilskud i langt de fleste kommuner foretages så snævert, at der ikke er dækning for de omkostninger der ligger i overenskomsten. Kommunerne har f. eks. flere steder, med støtte i vejledningens tekst, alene udmålt støtte til 5 ugers ferie og ikke til feriefridagene. Dette på trods af, at vi ikke fra nogen kommune har kunnet få oplyst, hvilken "sammenlignelig gruppe" der ikke enten har feriefridage eller en 6. ferieuge. Og dette er blot et af flere eksempler.

Betydningen heraf er, at brugerne reelt ikke har mulighed for at afgive arbejdsgiveransvaret til en virksomhed med overenskomst, for ingen virksomhed kan eller vil naturligvis påtage sig opgaven uden sikkerhed for, at omkostningerne er dækket ind. Alternativt består der en risiko for, at de virksomheder der byder ind på opgaven er useriøse, og ikke i stand til at sikre den nødvendige kvalitet i opgaveløsningen.

Organisationerne er naturligvis indforståede med, at vores overenskomstforhandlinger på det private arbejdsmarked ikke som sådan kan forpligte kommunerne, og vi har derfor gjort os stor umage ved forhandlingsbordet, for at lave en afbalanceret og økonomisk forsvarlig løsning.

På den baggrund er det ikke tilfredsstillende at opleve, at lovens henvisning til "sammenlignelige grupper" tilsyneladende af de kommunale myndigheder administreres sådan, at man skal give sammenlignelige vilkår på nogle punkter, men ikke på andre. Et samspil mellem opgaveløsningen i offentligt og privat regi, er kun mulig, hvis man anlægger et mere helhedsorienteret syn på sagen.

Det fremgår af KL's notat om udmåling af tilskud, at man ikke har modtaget DUT til en række af de enkeltelementer der indgår i overenskomsten. Organisationerne opfatter det således, at dette er grunden til, at kommunerne tilsyneladende udmåler tilskuddet som "sammenlignelige grupper minus noget". Organisationerne er jo ikke bekendt med det konkrete indhold i DUT, men har den opfattelse, at satspuljeforliget for 2009 har som forudsætning, at midlerne heri er tilstrækkelige til at løse opgaven, ligesom vi opfatter teksten således, at satspuljeforligspartierne i modsat fald er indstillede på at løse problemet fremadrettet.

Organisationerne opfordrer derfor til, at stat og kommuner nu får løst de uoverensstemmelser der tilsyneladende er mellem intentionen i BPA-ordningen, og dens praktiske udførelse i kommunerne. Det haster.

Med venlig hilsen

Tina Møller Madsen
Grubeformand
3F – Privat Service

Dennis Kristensen
Forbundsformand
FOA – Fag og Arbejde